

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN:

1. Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een moedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermis-meisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saaftinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en terecht; 27. De jongens van West-Roozebeke; 30. De verdronken stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwteje Van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lepscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naasteliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachtster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Tom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gaver; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered door een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Genoveva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreesselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Betoonde Naasteliefde; 213. De IJslandvaarders; 214. Jongensharten; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broer; 219. De jonge verstooteling; 220. Een kerstavond op de Prairie; 221. Leo's Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 233. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel;

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS.

Nr. 316.

De Heks van de Moeren

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

DE HEKS VAN DE MOEREN.

I.

Mijnheer Wallens kwam haastig zijn huis, op de Groote Markt van Lier binnen.

— Waar is Karel? vroeg hij aan zijn vrouw.

— Hij zijt in de kamer te lezen.

— Vlug, hij moet weg... Ik heb gehoord, dat de Franschen hem komen halen.

— Maar hij is toch vrij geloot...

— Ze nemen ook die jongens voor 't leger. Napoleon moet soldaten hebben. Iemand van 't stadhuis heeft het me verteld. En als Karel zich niet snel uit de voeten maakt, is het te laat. Dan kan hij naar vreemde slagvelden trekken en zien we hem nooit meer terug.

Mevrouw Wallens begon te weenen.

Karel, de negentienjarige zoon, had de opgewonden stem van zijn vader gehoord en kwam uit de kamer.

Hij vernam nu wat er aan de hand was.

Napoleon speelde meester over een groot deel van Europa, nu zoowat honderd en dertig

jaar geleden. En hij wilde steeds over meer landen heerschen.

Om die te bedwingen had hij veel soldaten noodig en hij riep deze niet alleen uit Frankrijk, maar van overal, waar hij meester was.

Ons land lag ook onder zijn druk. Nu had men door loting de soldaten aangeduid, maar het aantal scheen onvoldoende en daarom bepaalde Napoleon, dat ook zij, die een hoog, een vrijmakend nummer getrokken hadden, naar het leger moesten.

Veel jongens liepen weg en de Fransche gen-darmen zochten ze op. Tal van ongelukkigen, die geen zin hadden hun leven te laten voor een vreemden heerscher, verscholeden zich in de bosschen.

Karel Wallens verbleekte, toen hij dit slecht nieuws hoorde.

— Waar moet ik heen? kloeg hij wanhopig.

— Ga voorloopig naar oom Frans te Oostmalle, zei zijn vader. Dan zijt ge een heel eind uit de buurt.

— Maar is het noodig, dat dit zoo haastig gebeurt? vroeg moeder.

— Ja, ja, hernam haar man heftig. Ze geven de nieuwe soldaten geen dag tijd. De Franschen begrijpen immers ook wel, dat er velen vluchten.

— Welk een onrecht! kreet mevrouw Wallens.

— Hoor eens, daarover jammeren helpt nu geen zier. We moeten handelen. Pak vlug wat levensmiddelen en kleeven voor Karel in, maar het mag niet te zwaar zijn. Oom zal hem wel verder helpen.

Een kwartier later stond Karel klaar. Hij omhelsde zijn moeder, die hartstochtelijk weende.

Maar mijnheer Wallens maande tot speed aan. Hij zelf zou een eind meegaan en zijn zoon uit de stad leiden.

— We vertrekken door het hofpoortje, zei hij.

Ze kwamen door een stil straatje aan de vest, en door de achterbuurten begaven ze zich naar den weg, die over Lisp en Santhoven naar Oostmalle leidde.

Karel was zeer terneergeslagen. Hij voelde weinig lust om te zwerven.

Buiten Lisp zei mijnheer Wallens:

— Nu moet ik terug... Uw moeder zal zoo bedroefd zijn. God beware u, jongen. Oom zal u wel ergens veilig verstoppen. Hij zit daar te midden van de bosschen.

Ze omhelsden elkaar. En met tranen in de oogen stapte Karel verder.

Hij was nog niet aan de Sint-Gummarusfontein tegen Emblehem, waar hij als kind met

moeder dikwijls hier was geweest in October, toen een boer hem aansprak.

— Vriend, zei hij, ge zijt op een gevaarlijken weg.

Karel schrok.

— Waarom? vroeg hij.

— Wat er omgaat, weet ik niet; maar boven Emblehem staan er Fransche gendarmen en ze laten geen jonge gasten door. Ik denk, dat zij een net uitspreiden om nieuwe soldaten te vangen. Napoleon heeft er nooit genoeg. Ik weet natuurlijk niet, wie ge zijt of waar ge heen moet, doch ge zijt nu gewaarschuwd.

— O, wat moet ik doen? kloeg Karel. De Franschen willen inderdaad meer soldaten hebben.

— En ge vlucht daarvoor?

— Ja...

— Wat een geluk, dat ge mij ontmoet. Kom mee... ik zal u over de Nethe brengen. Mijn bootje ligt daar. En ik zal u dan den weg wijzen, om toch naar de bosschen te geraken. Ge kunt over de Bevelsche heide ontsnappen!

— O, ik dank u, goede man, sprak Karel verlicht.

— Natuurlijk reken ik op een belooning. Ik ben een arme man en er is in dezen tijd niet veel te verdienen, of liever niets.

Vader Wallens, die rijk was, had zijn zoon

ruim van geld voorzien en Karel gaf den man een goudstuk.

— Kom maar en ge zult niets te vreezen hebben, zei de boer tevreden.

Aan den oever lag een bootje en de man liet Karel instappen, waarna hij volgde en een pers opnam.

Het bootje was spoedig aan de overzijde.

— Nu volgen wij den dijk, sprak de boer. De Franschen zullen u in hun net niet vangen...

— Ja, dat zullen ze wel! klonk plots een stem.

Een oude vrouw verscheen van achter een boschje.

— Jonge heer, die kerel is een gemeene verrader... hij zoekt deserteurs op! zei ze.

De boer scheen geweldig te schrikken, toen hij die vrouw zoo plots vóór zich zag.

Hij liet Karel in den steek, maakte haastig zijn boot los, en sprong er in. En snel stak hij over naar de andere zijde. Het leek een vlucht.

— Jonge heer, gij zijt zeker ook iemand, die voor de Franschen loopt? vroeg de oude vrouw.

— Ja...

— En die man heeft u gezegd, dat er op den weg gendarmen staan, en hij zou u een pad wijzen over de rivier?

— Juist!

— Wel, hij zou u naar een huis gebracht hebben, waar twee gendarmen zitten. Zoo heeft de valschaard meer sukkelaars overgeleverd. De Judas krijgt er geld voor. Maar ik werk hem tegen.

— Hoe kan iemand zoo slecht zijn! sprak Karel.

— O, er zwerven veel deugnieten rond. Ga met mij mee en ge zult niets te vreezen hebben.

Karel had vertrouwen in de vrouw en volgde haar, door het drassig rivierland.

II.

Mijnheer Wallens had dien nacht weinig geslapen. Zijn vrouw was ziek van droefheid. Karel was hun eenig kind.

Mevrouw Wallens had in koorts over haar jongen geijld. Er waren nog geen Franschen geweest.

Mijnheer Wallens zat te ontbijten, toen de meid hem meldde, dat er twee Fransche gendarmen voor de deur stonden.

Mijnheer Wallens ging naar voren.

— Wat is er? vroeg hij aan de gendarmen.

— Uw zoon is aangewezen voor den legerdienst, antwoordde een der gendarmen.

— En hij is vrij geloot!

— Dat telt niet meer. Hier is het bevel.

— Hoe, dat telt niet meer! Waarom moest er dan geloot worden?

— Dat gaat ons niet aan! Wij voeren de ons gegeven bevelen uit. Uw zoon moet onmiddellijk mee gaan.

— Hij is niet thuis...

— Welnu, zend hem, zoodra hij komt...

— Maar hij is buiten de stad. Daar hij vrij geloot was, kon hij gaan, waarheen hij wilde.

— En waar verblijft hij?

— Dat kan ik niet zeggen...

Mijnheer Wallens meende, dat Karel nu reeds bij zijn oom was te Oostmalle, en hij wist dus niet, waar zijn broer hem verstoken had.

De gendarm keek nijdig.

— Hij is zeker gevlucht? snauwde hij.

— Hij was vrij geloot...

— Maar dat telt niet... We zullen 't geval aangeven en waarschuwen u, dat er strenge maatregelen zullen genomen worden.

— 't Was toch niet verboden voor vrij gelote jongens om te reizen.

— En gij zoudt niet weten waarheen? Maar er wordt zooveel gelogen, dat we geen tijd

meer zullen verliezen met nutteloos gepraat. Wacht maar af!

En met dreunende stappen vertrokken de gendarmen.

— Maar mijn jongen krijgt ge niet in uw klauwen! dacht mijnheer Wallens. Ik werd bijtijds gewaarschuwd.

Hij at voort en toen besloot hij eens naar den dokter te gaan, om hem te vragen zijn vrouw te bezoeken.

Er was beroering in de stad. Nu wist ieder, dat er weer soldaten opgeroepen werden. En vele jonge lieden waren al vroeg op de vlucht geslagen. Anderen werden opgeleid naar het stadhuis gevolgd door weenende moeders en zusters en wanhopige vaders.

— O, wat leven we onder een hatelijk stelsel, zei mijnheer Wallens.

De dokter was niet thuis, maar de meid zou hem de boodschap over geven.

Mijnheer Wallens keerde terug.

— Binnen eenige dagen ga ik eens naar Oostmalle, besloot hij. Maar eerst moet mijn vrouw beter zijn. Och, Karel is goed bij zijn oom... zoo goed als thuis...

Een uur later kwam de dokter. Hij was een vriend van mijnheer Wallens en deze kon hem volkomen vertrouwen, en vertelde alles van Karel.

— Dan is mevrouw in de war door het verdriet, zei de dokter. Ik zal een middel tegen de koorts geven. Een paar dagen rust, en mevrouw is beter. Het zijn beroerde tijden... Er is weer veel verdriet in de stad.

De dokter ging even bij mevrouw en bemoeide haar. Karel was immers veilig weg.

— Het wordt Winter en dan moet hij in de bosschen slapen. Hij zal ziek worden of dood vriezen! kloeg de moeder.

— Kom, kom, zijn oom zal hem daar in de Kempen wel een goede schuilplaats bezorgen, beweerde de dokter.

— Wel, zeker! Karel is beter dan veel ongelukkige jongens, die geen hulp krijgen en arm en schamel rond zwerven. En nog erger is het met hen, die al aangehouden zijn en morgen naar Mechelen moeten en nadien van daar naar vreemde slagvelden, sprak mijnheer Wallens.

De dokter vertrok. Mijnheer Wallens zat treurig in de woonkamer. Wat was het eenzaam thuis!

Maar er kwam bezoek.

Een meisje van zestien jaar trad binnen.

— Dag oom, groette ze met haar heldere stem.

— Ha, dag Greta... Komt ge me eens bezoeken? sprak mijnheer Wallens.

Greta Bartels was een nichtje, het dochtertje van zijn zuster, die met den koopman Bartels was getrouwd.

— Ik moet eens komen hooren, of Karel ook op moet, oom, zei Greta.

— Ja, de gendarmen zijn van morgen al om hem geweest, maar de vogel was gevlogen.

— Is Karel gevlucht?

— Ja...

— O, ik ben blij! Dus hij kon nog ontsnappen, want de Franschen hadden het bevel geheim gehouden, tot ze de jongens aanhielden.

— Maar ik had er iets van gehoord. En gisteren al is Karel vertrokken.

— De Kempen in?

— Ja, naar Oostmalle! Maar mondje dicht, hoor!

— Natuurlijk, oom!

— Aan uw ouders moogt ge het zeggen... Maar tante is toch ziek van verdriet. Zij ligt te bed. Ga er eens bij!

Het lieve, levendige meisje begaf zich naar boven en bleef een tijdje bij haar tante zitten.

Toen ze weer beneden kwam, zei ze:

— Ik heb tante toch wat opgevroolijkt...

— Dat is goed...

— Oom, als ik wat voor u kan doen, laat me dan roepen! hernam Greta.

— Ja, dat is braaf.

Toen Greta weg was, ging mijnheer Wallens nog eens de straat op. Een vriend hield hem op...

— Treurig nieuws, zei hij. Er zijn veel vluchtelingen aangehouden.

— Jongens, die weggelopen waren? vroeg mijnheer Wallens.

— Ja, ja... Er moet leelijk verraad zijn ergens aan Nazareth, daar aan de moeren.

Die plaats lag tusschen de twee Nethen, welke dikwijls overstroomden en toen het land drassig maakten tot aan de Bevelsche heide.

Nazareth was een abdij geweest. Maar toen de Franschen kwamen, moesten de kloosterlingen vertrekken. Men had de gebouwen en de kerk verkocht en afgebroken.

— Over een uur hebben ze van de Moeren wel twaalf jongens tusschen gendarmen binnen de stad gebracht, vertelde de vriend voort. En men zegt, dat iemand hier de menschen uithoort en dan de plaatsen bespiedt en de arme jongens verraadt.

— 't Is een schande, zei mijnheer Wallens.

— En uw zoon?

— Hij is veilig.

En Wallens knipoogde eens.

Maar meer vertelde hij niet. 't Best was, geheimen voor zich te houden.

Mijnheer Wallens wandelde verder. Opeens zag hij een raar mensch, een vrouw, zonderling gekleed, met een ronden hoed, een wijden mantel... Ze leunde op een stok.

Grooten en kleinen omringden haar en schenen ze te bespotten.

Mijnheer Wallens had die vrouw wel meer gezien.

Men noemde haar: « De Heks van de Moeren ». Ze bedelde nu en dan in de stad.

— Ha, nu begrijp ik wie de jongens verraadt! zei mijnheer Wallens bij zich zelf.

Hij trad op de vrouw toe en riep nijdig:

— Valsche feeks, maak u weg uit de stad!

— En waarom? vroeg ze.

— Gij verraadt jongens aan de Franschen. Ge komt hier zeker weer met nieuwe inlichtingen?

— Ge liegt, ge liegt! kreet de vrouw, boos wordend.

— We zullen u uit de stad jagen! hernam mijnheer Wallens.

— Ik misdoe niemand en het is leelijk van u de menschen op te stoken tegen een arm mensch. Het is fraai voor zulk een voornamen heer!

— Houd maar uw babbelkraam dicht! Uw groote woorden kunnen mij niet misleiden. Ge

verraadt jongens, die in de Moeren gevluht zijn, zei mijnheer Wallens weer.

— Leugens, gemeene leugens! raasde de vrouw.

Maar het volk had de beschuldiging gehoord en jouwde de zoogenaamde heks uit.

De vrouw werd bang en ze strompelde haastig voort om de stad te verlaten.

— Zoo heb ik ze bevreesd gemaakt om nog hier te komen, zei mijnheer Wallens, tevreden over zich zelf. Ze is nu ontmaskerd.

Het volk achtervolgde de vrouw.

Mijnheer Wallens ging naar huis, overtuigd een goed werk verricht te hebben.

— — — — —
Den volgenden morgen kwam Greta weer naar haar tante zien. Eerst praatte ze wat met oom.

— Gister avond is er wat wreeds gebeurd, zei ze. Aan de Berlaarpoort hebben ze een vrouw geslagen. Ik was naar den winkel geweest en zag het... 't Was vreeselijk... Ze riepen haar toe, dat ze een heks, een tooverkol was. O, die dwaze menschen! Er zijn immers geen heksen. 't Was de vrouw, die hier soms bedelt en ergens over Nazareth woont.

Mijnheer Wallens schrok nu toch wat. Hij had dat volk opgestookt .

— De vrouw viel op den grond en ze bloedde aan het hoofd, sprak Greta voort. Ze riep om hulp, maar de menschen joelden nog meer. Toen kwamen er twee Fransche gendarmen en die joegen de ruwe menschen weg. Ze hielpen de vrouw de stad uit.

— Ha, Fransche gendarmen! riep oom uit. Daar hebt ge 't al!

— Wat bedoelt ge?

— Die vrouw verdiende slagen. Zij verraaft de gevluchte jongens aan de Franschen.

— Maar oom, is dat waar?

— Zeker!

— Hoe weet ge het?

— O, ik heb het gehoord! Ge kunt me vast gelooven.

— Dat zou gemeen zijn...

— 't Is ook gemeen... Ge moet geen medelijden hebben met de valsche feeke. Door haar schuld werden gisteren wel een dozijn gevluchten binnen de stad gebracht. Ze hadden zich in de Moeren verscholen. En die vrouw woont daar ergens. Ze was gisteren natuurlijk weer in de stad gekomen om nieuwe slachtoffers te verklappen.

Maar mijnheer Wallens verzweg toch, dat hij het volk opgestookt had.

Greta ging naar haar tante.

Mijnheer Wallens dacht over de gebeurtenis na.

— Kom, die vrouw heeft een pak slaag verdiend, mompelde hij. Ze moest bang zijn om nog in de stad te komen.

Greta bleef een uurtje bij haar tante, en toen keerde ze naar huis terug. Ze woonde even buiten de Berlaarpoort.

III.

De Franschen hadden het zeker druk, want ze kwamen nog niet bij mijnheer Wallens terug, om naar Karel te vragen.

Mevrouw was hersteld en hielp de meid weer in het huishouden.

Zekeren morgen besloot mijnheer Wallens eens naar Oostmalle te rijden. Moeder zou ook gaarne nieuws van haar zoon vernemen.

Mijnheer Wallens zadelde dus zijn paard; hij was een goede ruiter.

Hij verliet de stad door de Mechelsche poort. De Franschen konden bespieders hebben en die moesten niet weten, dat mijnheer Wallens naar 't Noorden reed.

Langs een binnenweg kon hij achter Lisp geraken en de baan nemen naar Oostmalle.

Het was zacht weer, en nu en dan brak de zon door.

't Was toch een lange rit naar Oostmalle, al had mijnheer Wallens een flinken draver.

Hij moest over Santhoven en Zoersel, bijna steeds door de eenzame heide.

Hij zou zorgen vóór donker terug te keeren, want de tijd was onveilig. En in de Kempen zwierf allerlei geboefte rond.

Eindelijk kwam mijnheer Wallens bij zijn broer aan.

— Wat geluk u eens te zien, zei deze na de begroeting.

— Wel, Frans, ge kunt toch wel denken, dat ik Karel eens wil bezoeken.

— Karel? Uw zoon?

— Ja. Hij is toch veilig hier bij u aangekomen?

— Maar ik heb Karel niet gezien. Moest hij hier heen?

Mijnheer Wallens schrok erg.

— Wat, is Karel niet bij u aangekomen? riep hij uit.

— Neen!

— De Franschen wilden hem soldaat maken en ik zond hem naar u toe. Waar mag hij dan zijn?

— Ik weet van niets, sprak oom Karel. Wanneer is hij vertrokken?

— Al drie dagen geleden!

— Dat is vreemd.

— O, hij zal aangehouden zijn. Wie weet in welke gevangenis hij zit! jammerde mijnheer Wallens.

— 't Is inderdaad een ernstige zaak! Kon ik u maar helpen! Hier heb ik van geen aanhoudingen gehoord.

— O, ik moet dadelijk terug, en zal inlichtingen vragen onderweg.

— Eerst dient ge toch wat rust te nemen en uw paard ook, sprak Frans Wallens.

Het dier werd op stal gebracht en mijnheer Wallens moest wel gelaten wachten.

Hij sprak over het gebeurde te Lier en de ziekte van zijn vrouw.

— En nu moet ik met dit nieuws thuis komen! kloeg hij.

— Denk nu niet dadelijk 't ergste. Karel kan gevaar gezien en zich elders verborgen hebben, te Santhoven of te Zoersel.

— Maar dan zou hij ons nieuws zenden...

— Heeft hij gelegenheid? Dat is de vraag.

Frans trachtte zijn broer te bemoedigen. Hij besloot dan mee te rijden naar Lier en hulp te bieden.

Hij was een weduwnaar en woonde met een huisknecht. Hij kon dus zonder bezwaar op reis gaan.

Na wat gegeten te hebben, reden de broeders heen.

Toen ze op de heide waren, zei vader Wallens:

— O, als Karel maar niet door roovers aangerand en vermoord is. Hij had veel geld op zak...

— Waarom toch die slechte gedachten?

— Er loopt geboefte rond.

— Maar de menschen overdrijven dat sterk.

Op voorzichtige wijze ondervroegen de broeders hier en daar bewoners langs de baan. Maar niemand had van een aanhouding gehoord, tenzij nabij Lier.

Maar zoo Karel daar opgepakt was geworden zou hij naar Lier gevoerd zijn en dan ware dit voor mijnheer Wallens niet verborgen gebleven.

In treurige stemming kwamen de reizigers te Lier. Ze konden de waarheid voor mevrouw Wallens niet verzwijgen.

De arme moeder werd opnieuw ziek. En ze jammerde dat ze haar zoon nooit meer zou terug zien.

IV.

Den volgenden morgen zat Greta Bartels in haar huis te naaien. Vader en moeder waren naar Heist op den Berg gereden.

De meid meldde aan Greta dat een jongen, een briefje had gebracht en nieuwsgierig ging het meisje naar voren.

— Jufvrouw, ik moest u dit geven, en op antwoord wachten, zei de knaap.

— Van wien is het? vroeg Greta.

— Het staat op het papiertje.

Greta zag dan verbaasd, dat het briefje van haar neef Karel Wallens kwam.

En ze las:

Lieve Nicht,

Ik schrijf aan u, omdat ge buiten de stad woont en de drager van dit briefje veiliger aan uw woning kan komen dan binnen Lier.

Ge zult wel weten, dat ik moest vluchten, want ge zijt veel bij mijn ouders. Ik ben niet te Oostmalle geraakt, doch zit veel dichterbij verborgen. Maar ik heb nu dringend hulp noodig.

Volg den jongen, die dit briefje brengt; hij zal u bij mij leiden. En dan kan ik

met u spreken. Aan vader kan ik dit nu niet vragen, want hij wordt voorzeker bespied. Ik verwacht u dus.

Uw neef,
KAREL.

Greta zag verwonderd naar den haveloozen jongen.

— Waar is de heer, die dit briefje schreef? vroeg ze.

— Dat mag ik niet zeggen. Maar ik zal u bij hem brengen, klonk het antwoord.

Even aarzelde Greta. Ze besloot dan mee te gaan. Ze zei tot de meid alleen maar dat ze uit moest. En ze stapte met den zonderlingen knaap mee.

— Moeten we de Moeren in? vroeg Greta, toen de jongen van den weg afweek in de richting van het verlaten oord.

— Ja, zei de knaap.

Weer weifelde Greta. Men zei, dat er in de Moeren rare kerels verbleven. De streek werd geschuwd. Men kon haar daar wel lokken, om een losprijs te eischen van haar ouders. Ze had nog eens zoo iets hooren vertellen. Doch ze dacht aan Karel...

En Greta ging verder met den vreemden jongen mee.

Ze volgden een drassigen dijk. En Greta zag de woeste plaats, waar het klooster van Nazareth had gestaan.

De knaap bracht haar bij een bootje.

— Moeten we varen? vroeg Greta.

— Een eindje.

Ze stapte in de kleine schuit, die de jongen met een pers voort stuwde.

En na een kwartier kwamen ze aan een leemen hut op een eilandje, tusschen riet en heesters.

Greta stapte aan wal. Ze voelde zich vreemd te moede. 't Was toch een zonderling avontuur. Maar plots was alle angst weg. De deur werd geopend en Karel Wallens, haar neef, verscheen.

— O, Greta, wat ben ik blij, dat ge gekomen zijt! sprak hij ontroerd. Treed binnen... Ik ben zoo bang voor bespieders.

In de hut keek Greta nog vreemder op. In een rieten zetel zat een vrouw, met een doek om het hoofd. En Greta herkende de bedelares, die men te Lier een heks noemde, en welke zoo ruw mishandeld was geworden.

— Hier is mijn nicht, zei Karel, tot de vrouw.

— Ze durft dan toch te komen?

— Wat kan ik nu doen? vroeg Greta.

— Ik zal u alles vertellen, zei Karel. Ik moest de vlucht nemen en wilde naar Oostmalle. Maar

bij Emblehem zei me een man, dat er wat verder gendarmen stonden, die me gevangen zouden nemen. Hij wilde mij in veiligheid brengen en voer me over de Nethe. Maar toen kwam daar een vrouw, die me verzekerde, dat die man een valschaard was en me aan de Franschen wilde overleveren. Die vrouw zit daar in den zetel. En de man sloeg voor haar op de vlucht.

— Omdat de domme kinkel me voor een heks houdt, spotte de vrouw. En er zijn er veel hier.

— Deze goede vrouw bracht me hier en dat heeft ze met menigen deserteur gedaan en de jongens dan weggeholpen over de Bevelsche heide, hernam Karel.

— Ja, en dan durfde een heer te Lier me uitschelden voor een valsche feeke, die arme sukkel verraadt! kloeg de zoogenaamde heks. De gevangenen die ze naar Lier hebben gebracht, werden door dien valschen schurk van Emblehem aan de Franschen overgeleverd. En ik kreeg de schuld. Ze sloegen me zoo, dat ik nu hier ziek en zwak neer zit.

— Ja, dat is gemeen geweest, hernam Karel. Katrien, zoo heet deze goede vrouw, wilde mij ook over de heide weg brengen, maar eerst moest ik vader en moeder inlichten. Katrien ging naar Lier om met mijn ouders te spreken. En toen schold die heer haar uit en maakte, dat ze ver-

jaagd werd. Ze kon dus de boodschap niet doen. En nu liet ik u komen, Greta, om alles aan vader en moeder te vertellen en geneesmiddelen te halen voor Katrien, en linnen voor mij.

— O, ik wil u gaarne van dienst zijn, verzekerde het meisje.

— Er moeten ook levensmiddelen gebracht worden. Deze jongen durft zich niet in de stad te wagen, na hetgeen er met zijn moeder gebeurd is. Ik had moeite hem te bewegen tot aan de poort te gaan.

Greta verklaarde zich bereid de boodschap te doen.

V.

Een boerenzoon had Greta met den knaap in het bootje zien stappen. Hij wist dat Greta de dochter van mijnheer Bartels was en den have-loozen jongen had hij dikwijls bij de heks van de Moeren gezien.

Krol — zoo heette de boerenzoon — was ook bijgeloovig. Hij beweerde zelfs, dat het door die heks's nachts op Nazareth spookte.

Hij liep nu naar de woning van Bartels. Mijnheer en mevrouw waren uit.

— Zeg mij wat er is? Ge ziet er zoo verschrikt uit, sprak de meid.

— O, Greta is meegelokt naar de Moeren om betooverd te worden! riep de slungel.

Hij deed zijn verhaal en de meid schrok geweldig.

Ze besloot naar mijnheer Wallens te gaan. Deze ontstelde niet minder.

Greta in de Moeren, bij die heks! Zeker een wraak van het wijf omdat ze mishandeld was geworden. Wie weet hoeveel kinderen van de stad ze naar dat woeste oord zou lokken.

Mevrouw Wallens jammerde ook. Mijnheer zou dadelijk naar de Moeren gaan, om zijn nichtje te verlossen.

Hij vroeg de hulp van zijn broer Frans, een buurman en zijn twee zonen.

Samen trokken ze heen. Mijnheer Wallens had een pistool bij zich gestoken.

Buiten de poort trof hij Krol aan, die zijn verhaal bevestigde. Hij durfde niet mee, en wees alleen den weg over den dijk.

Maar hij praatte tot andere boeren en menschen, die bij de vesten woonden. Er waren driftige mannen, die beweerden, dat men nu eens voor goed de heks moest verjagen.

De een stookte de andere op. Men zou in bende naar de Moeren trekken. Elk moest een helper halen en de bende kon vergaderen aan den molen. Er diende een kar te zijn, om de gevangen heks te vervoeren. En de wreedsten zwoeren,

dat ze haar in de Nethe bij de stad zouden verdrinken.

Dat was beter dan in de Moeren, waar er misschien waterduivels waren om haar tegen den dood te beschermen.

Zulke gedachten hadden de menschen toen.

Mijnheer Wallens merkte van dien oploop niets, maar spoedde zich met zijn broer en zijn burenen heen.

Hij voelde zich erg verlicht, toen hij in een schuitje Greta zag naderen. De jongen bracht haar over het ven.

— Kind, waar zijt ge nu geweest? riep mijnheer Wallens uit.

Greta vertelde alles. En eerst voelde haar oom groote vreugde, maar dan geweldige schaamte. Hij was 't geweest, die de vrouw liet mishandelen door zijn lichtvaardig oordeel. En ze was de weldoenster, de redder van zijn zoon. Hij vreesde haar te ontmoeten.

Maar dat moest toch, wilde hij Karel zien.

Met zijn broer en de burenen voer hij over en trad hij de hut binnen.

— Hij is het, die me uitschold! riep Katrien nijdig, toen mijnheer Wallens zijn zoon omhelsd had.

— O, dat kan niet! oordeelde Karel.

Maar zijn vader bekende schuld.

— Ja, ik ben zoo dwaas en zoo lichtzinnig ge-

Weest, sprak mijnheer Wallens. Ô, vergeef het mij! En ik wil alles goed maken. Vrouwtje, ik zal voor u zorgen. Gij hebt een goed hart.

— Ik heb nooit iemand misdaan, zei Katrien. Ik werd geschuwd, omdat mijn man een Zigeuner of een Djypt was. Maar er zijn ook brave Djypten. Mijn man stierf en ik moest, om rustig te leven, met mijn jongen in een verdoken plaats wonen. De domme lieden houden me voor een heks.

Mijnheer Wallens zou nu de eerste hulp halen.

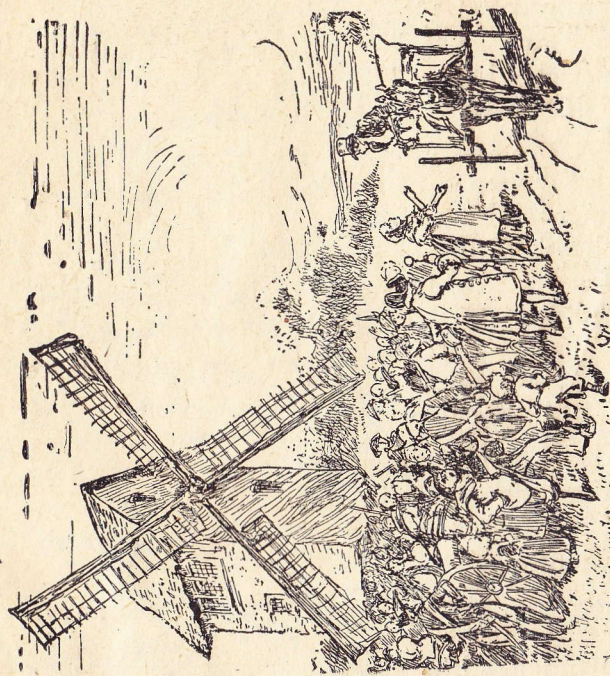
Hij keerde met Greta en de buren terug. Toen zagen ze den oploop aan den molen. Mijnheer Wallens vernam, wat de menschen van plan waren en hij schrok weer.

— Menschen, zei hij, nu ben ik beter ingelicht. Mijn nichtje is hier bij me. Ik mag niet vertellen, wat ze gedaan heeft, maar er is haar geen leed geschied. En de vrouw uit de Moeren is geen heks, maar een braaf mensch, dat al veel gevluchte jongens uit de klauwen der Fransen gered heeft.

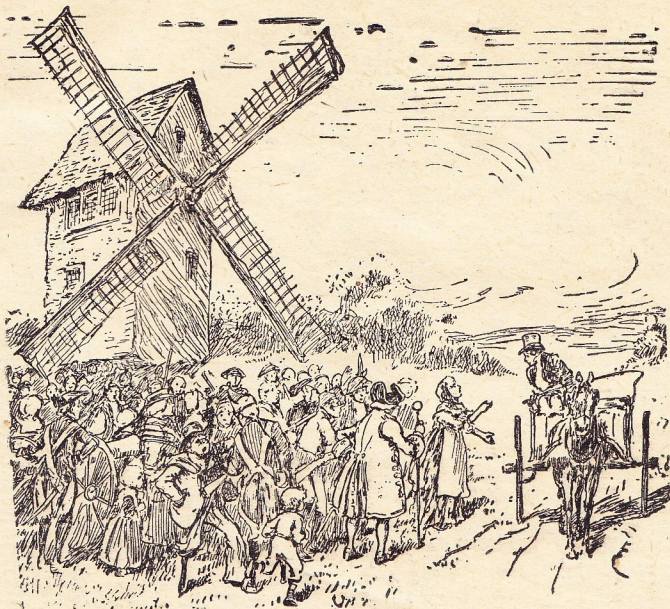
't Kostte moeite het opgewonden volk te bedaren. De lieden trokken toch eindelijk af.

En mijnheer Wallens spoedde zich met het goede nieuws naar zijn vrouw.

Moeder was blij te hooren, dat haar zoon voorloopig in veiligheid was. Maar er diende nu

De oploop bij den molen.

De oploop bij den molen.

snel gehandeld te worden. De Franschen konden de geschiedenis vernemen. En dan zou Karel toch aangehouden worden.

Mijnheer Wallens en zijn broer begaven zich opnieuw naar de Moeren en namen levensmiddelen en andere nuttige behoeften mee.

Oom Frans vertrok van daar met Karel over de Bevelsche heide. Hij liet zijn paard te Lier achter. Te voet zou hij zijn neef wel te Oostmalle krijgen en hem daar verbergen.

Katrien en haar zoon verhuisden eenige dagen later naar Lier.

Mijnheer Wallens nam hen onder zijn bescherming. Ze verbleven een tijd in zijn eigen huis. En toen Katrien flink hersteld was, bezorgde mijnheer Wallens haar een winkeltje te Antwerpen. Ze kon beter daar wonen dan te Lier, waar ze als bedelares bekend stond.

De Franschen kwamen mijnheer Wallens nog wel lastig vallen om zijn zoon, maar kregen Karel niet, die in een veilige schuilplaats betere tijden afwachtte.

En oom Frans zorgde dat er nu en dan nieuws van Karel bij zijn ouders kwam.

Gréta mocht altijd die brieven lezen. Ze had flink meegeholpen om Karel te beveiligen en Katrien recht te doen.

VI.

Het was een stormachtige Novemberdag. De wind gierde door de straten van Lier. De menschen zorgden vroeg binnen te zijn bij het vuur. Maar 's avonds luidde de alarmklok. Een dijk der Nethe was doorgebroken en het water gudste over het land.

Men moest met spaden en andere werktuigen naar buiten, om te trachten grooter onheil te voorkomen.

Menschen die buiten de vesten bij de Nethe woonden, kwamen naar de stad gevlucht.

Een boer stond in zijn schuitje. Hij had geen vrouw en kinderen. Hij was een eenzame. Maar hij had geld. Het zat in een beurs, die nu op zijn borst was gebonden. Dat was Judasgeld. De man had het verdiend door jongens te verraden, die voor de Franschen vluchtten. Het was de valschaard die ook getracht had Karel Wallens over te leveren.

Men wist het te Lier, dat hij de verrader was. En daarom durfde de kerel nu niet naar de stad.

Hij zou over de Moeren naar de Bevelsche heide vluchten.

Maar in de Moeren stroomde thans het water van de Nethe en 't geleeke daar wel een stormende zee, De kleine schuit dobberde geweldig. En de man werd doodsbang. Met zijn pers vond hij geen grond. Hij kon het bootje niet besturen.

Plots rolde een groote golf aan en nam het schuitje op en kantelde het om.

De man lag in den vloed. Hij had een ontzettenden kreet geslaakt. Maar niemand kon hem helpen. Even zwom hij, doch de oever was ver. En uitgeput zonk de verrader met zijn Judasgeld in de diepte.

Ellendig was zijn leven geweest en ellendig was ook zijn dood.

Eenige dagen later vond men zijn lijk in het riet tegen Nazareth. De menschen herkenden het. En ze zeiden, dat het een straf Gods was.

De verrader werd eenzaam begraven.

Onder den indruk van 't gebeurde schreef mijnheer Wallens dit nieuws aan zijn zoon.

Eindelijk kwamen de betere tijden.

Waar in dien Franschen tijd de Moeren waren zijn nu weiden, maar nog breken er dijken door en dan krijgt de streek weer het uitzicht der vroegere Moeren.

Nazareth is nu een landgoed, waar het kasteel in 1914 door den oorlog verwoest werd. Er staan hoeven. En de naam Kloosterheide herinnert nog aan de Bevelsche of Beveloosche heide, welke voor een groot deel in akkerland is veranderd.

En over de gansche streek schouwt nog steeds de goede Sint-Gummarustoren van Lier.

EINDE.